A FAIPARI MÉRNÖKI KAR NAGYJAI

4

WINKLER GÁBOR

WINKLER OSZKÁR

(1907 – 1984)
ÉLETE ÉS MUNKÁSSÁGA

NYUGAT-MAGYARORSZÁGI EGYETEM SOPRON
FAIPARI MÉRNÖKI KAR

SOPRON
2002

A FAIPARI MÉRNÖKI KAR NAGYJAI

4

WINKLER GÁBOR

WINKLER OSZKÁR

(1907 – 1984)
ÉLETE ÉS MUNKÁSSÁGA

NYUGAT-MAGYARORSZÁGI EGYETEM SOPRON
FAIPARI MÉRNÖKI KAR

SOPRON
2002

A sorozatot szerkeszti:

A Faipari Mérnöki Kar dékánja

ISSN 1419-8754

ISBN 963 9364 223

Felelős kiadó:

Dr. Molnár Sándor
a Faipari Mérnöki Kar Dékánja

Tartalomjegyzék

Winkler Oszkár élete és munkássága 9

Winkler Oszkár építészeti alkotásai 16

I. Egyetemi feladatok 16

II. Soproni épületek, tervek 16

III. Más városokban megvalósult épületek 17

IV. Tervpályázatok 18

Winkler Oszkár publikációi 19

I. Szakkönyvek, könyvrészletek 19

II. Egyetemi jegyzetek 20

III. Tanulmányok, közlemények 21

IV. Értekezések 23

V. Kutatási, fejlesztési munkák, zárójelentések 24

Megemlékezések Winkler Oszkárról 24

Winkler Ostháry

WINKLER OSZKÁR ÉLETE ÉS MUNKÁSSÁGA

Sopronban született 1907. január 19-én. A középiskolát Sopronban, a városi reáliskolában – ma Széchenyi István Gimnázium – végezte. A Budapesti Műegyetem építészeti osztályára 1925-ben iratkozott be: építészmérnöki oklevelét 1930. február 5-én szerezte meg. Az egyetemen a tervezés professzorául Kotsis Iványt választotta, aki arról volt nevezetes, hogy az ott kapott feladatokat "modern" felfogásban lehetett illetve kellett megoldani. Mindez abban az időben még kivételnek számított.

Az egyetemi tanulmányok befejezése után rövidebb-hosszabb tanulmányutakat tett: Sopron város ösztöndíjával hat hónapra a Berlin-Charlottenburgi egyetemre iratkozott be vendéghallgatóként. Hans Poelzignél a tervezést, Bruno Tautnál a «Lakóházépítés és településtervezés» tárgyat vette fel. Poelzignél egy nagy vállalati étkezdét és konyhát tervezett, Taut vezetésével pedig a kutatómunkában vett részt: ennek keretében az akkor tevékenykedő építészek által tervezett lakásalaprajzokat elemezték és értékelték. Berlinből 1931 szeptemberében tért haza. A Németországban folytatott féléves tanulmány döntő hatással volt szakmai életének alakulására. Ezután Olaszországba utazott, ahol három hónapig Itália történeti építészetének emlékeit tanulmányozta.

Külföldről hazatérve néhány évig Budapesten tervező irodákban dolgozott, majd 1934-ben szülővárosába, Sopronba tért vissza, ahol 1945-ig tervező ill. tanácsadó építészmérnöki irodát tartott fenn. 1945-től 1948-ig az Országos Építésügyi Kormánybiztonság Sopron és Vas megyei Kirendeltségét vezette, ahol az újjáépítést irányította és a házhelyosztási terveket bírálta felül: maga is több ilyen tervet készített.

Számos tervpályázaton vett eredményesen részt. Több ízben volt tervpályázatok bíráló bizottságának tagja, opponense. Lakóházakat, lakónegyedeket, oktatási-művelődési- egészségügyi és igazgatási épületeket tervezett. Ipari épületek terveit is készítette. Több mint száz jelentősebb épülete valósult meg magántervezői gyakorlata során.

Az 1936-ban a Frankenburg utca – Zsilip utca sarkán épült három emeletes társasház korszerű alaprajzi megoldásával és új formákat hozó megjelenésével tűnt ki. Ez az épület később a Kubinszky Mihály által szerkesztett Modern Építészeti Lexikonba is bekerült. A New Yorki Rizzoli International Kiadó 1997-ben megjelent, a közép-európai modern építészetet feldolgozó könyvében egész oldalas képen közölte a mozgalmas, erkélyes homlokzatú, lapostetős házat – Winkler Oszkárt a magyar modernizmus egyik első jelentős képviselőjeként méltatva.

A Károlymagaslati új kilátó egyszerű, négyzetes alaprajzzal, szilárd építőanyagok – kő és vasbeton – felhasználásával épült: szabályos mértani tömegéhez ferde falú, lendületesen megdöntött lépcsőházi tornyot csatlakoztatott, acélból emelt legfelső kilátó terasszal. Winkler Oszkárt az 1920-as évek "áramvonalas" építészete inspirálta, a városra tekintő, személyes hangú, különös épület tervezésével azonban példásan figyelembe vette a helyszín adottságait és a környék adta lehetőségeket is: az addig megformálhatatlannak tartott, alig alakítható helyi kőből, a gnájszból dekoratív falstruktúrát alakított ki, melyet a homlokzat síkjába mélyen belemetsző ablaknyílásokkal tett változatossá. A Károly-kilátó megépítésének pillanatától - az ódon Tűztorony mellett - Sopron város kedvelt építészeti szimbólumává vált.

Az István menedékházat a Muck-kilátó mellett 1936-ban építették fel: a változatos tömegű, magastetős épület a Nyíresen ugyancsak erdős környezetben épült. A fiatal építész bátran vállalta a helyi adottságokból – hűvösebb erdei klíma, rusztikus építőanyagok – adódó szigorúbb megkötéseket és kihasználta az alkalmazásukban rejlő formai lehetőségeket

Önálló tervezőirodai tevékenysége alatt tervezte a Gräser-házat a Mátyás király utcában, a Líceumi Diákotthon bővítését a Hunyadi utcában, a Városi Villanytelep új üzemi épületét, transzformátor házát a Faraktár úton, a Villanytelep családi házait a Vitnyédi utcában, az Evangélikus Tanítóképző új épületegyüttesét a mai Bajcsy Zsilinszky utcában (ebből csak a diákotthon valósult meg), a Hatvani Turistaház bővítését a Várison, a kapuvári hídszerű támfalat, soproni vállalatok (Villanytelep, Vasöntöde, Zárgyár, Gázgyár, Sotex Szőnyeggyár, Sörgyár, Selyemgyár, Tűgyár) telepeinek bővítését.

1948 májusában a Budapesti Műszaki Egyetem Sopronban működő Bánya- Kohó- és Erdőmérnöki Karán az Építéstani tanszék tanszékvezető egyetemi tanárává nevezték ki, ahol nyugdíjba vonulásáig – 1975-ig – tevékenykedett. Ez alatt az erdészeti építéstan tárgyait adta elő, ahová az építési anyagok, szerkezetek, azok méretezése, valamint erdészeti épületek tervezése tartoztak. Emellett a statikát, majd alkalmazott szilárdságtant, később város- és községrendezést, a faipari kar felállítása után pedig a „Faipari üzemek épületei" című tantárgyat, továbbá fa- és faalapanyagú épületek tervezését és szerkesztését oktatta.

A faépítészet és a faipari épületek tervezésével kapcsolatban több könyvet, kiadványt, könyvfejezetet és jelentős számú tanulmányt írt. Közleményei elismert szakfolyóiratokban jelentek meg. Munkáira külföldi folyóiratokban is hivatkoztak. A faipar témaköréből számos előadást tartott, néhányat külföldön. Több országban – így Csehszlovákiában, Finnországban, Lengyelországban, Romániában, Nagy-Britanniában, Norvégiában, Németországban és Görögországban tanulmányúton vett részt: tapasztalatait gazdag tartalmú úti jelentésekben foglalta össze és tudományos előadásokban népszerűsítette.

Kutató munkája során erdőgazdasági lakások, munkásszállások, faipari üzemek épületeinek (fűrészüzemek, forgácslapgyárak, farostlemezgyárak, bútorgyárak, épületasztalosárú-gyárak) tervezésével, irányelveivel, faházak szerkezetével, továbbá építészeti és városrendezési kérdéseivel foglalkozott. E témákban számos cikket, tanulmányt, könyvrészletet írt.

1962-ben az Erdőmérnöki Kar mellé Faipari Mérnöki Kart szerveztek. 1965 és 1969 között a Faipari Mérnöki Kar dékánja volt. A vezetése alatt álló Építéstani Tanszék oktatói állományát tehetséges fiatal szakemberekkel bővítette. Ő hívta a tanszékre Somfalvi György és Józsa Béla faipari mérnököket. Utódja – Kubinszky Mihály építész – tanársegédként került a tanszékre. Winkler Oszkár 1975-ben vonult nyugalomba. 1981-ben az Erdészeti és Faipari Egyetem tiszteletbeli doktori címben részesítette.

1963. március 4-én a Tudományos Minősítő Bizottság "A magyarországi fűrészüzemek telepítési és tervezési kérdései" címmel beadott disszertációja alapján a műszaki tudomány kandidátusává nyilvánította. 1963. július 15-én az Építőipari és Közlekedéstudományi Egyetem Építészmérnöki Karán kandidátusi fokozata alapján műszaki doktorrá avatták. Tudományos munkássága keretében épülettervezési és

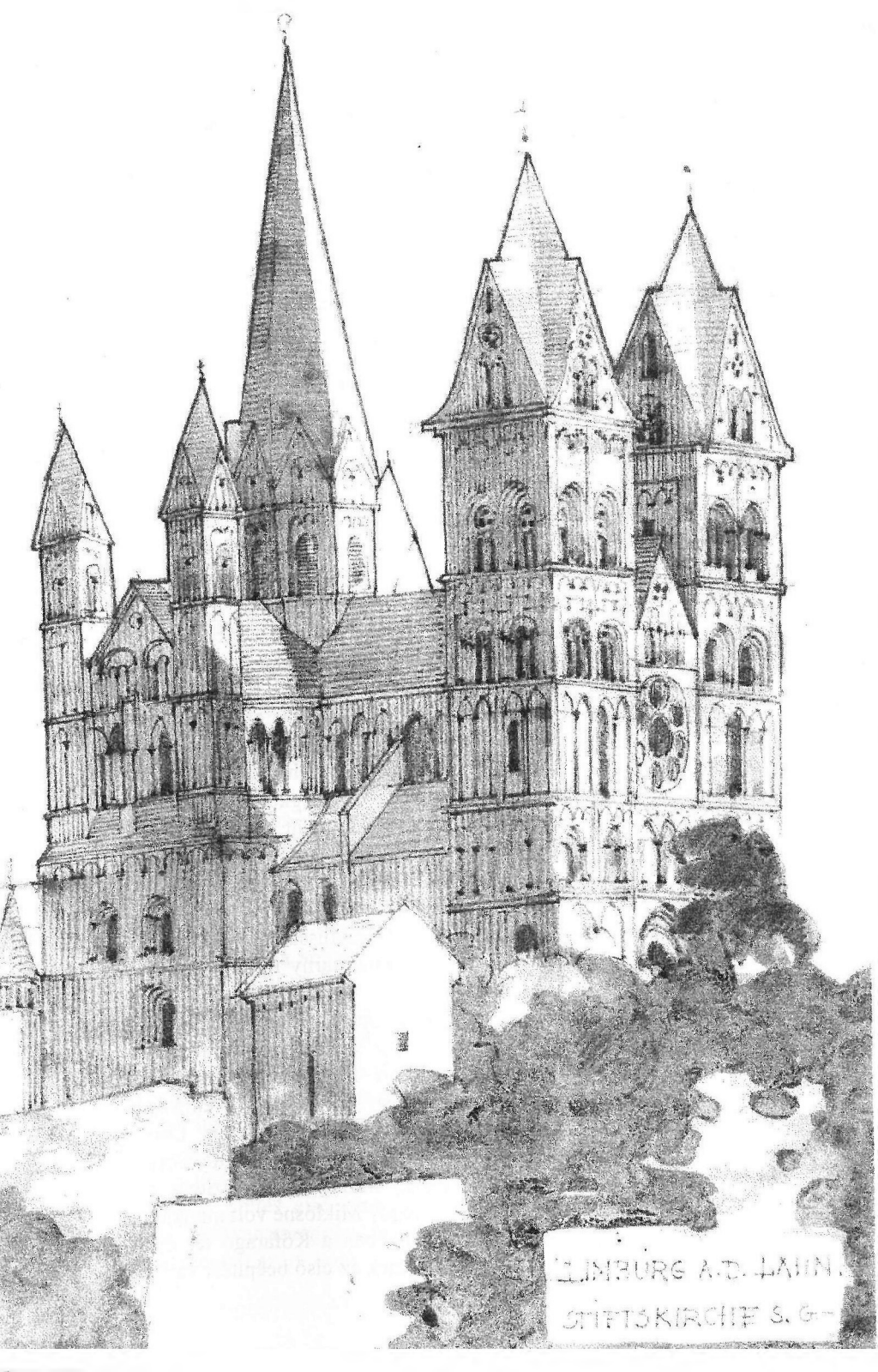
LIMBURG A.D. LAHN.
STIFTSKIRCHE S. G.

városrendezési kérdésekkel foglalkozott. Kidolgozta a faipari üzemek tervezési irányelveit, ezen kívül faanyagok és faalapanyagú termékek – forgácslapok, farostlemezek, ragasztott tartók és más, korszerű faszerkezetek – méretezésével és építőipari felhasználásával is foglalkozott. Irányította a különböző rendeltetésű faépületek tervezését.

1948 augusztusában – egyetemi tanári kinevezésének évében – megbízást kapott az első vidéki állami tervező iroda megszervezésére. A soproni irodának 1957-ig történt átszervezéséig vezetője volt. A soproni iroda ezután a Győri Tervező Vállalat fiókintézeteként működött tovább. A Győri Tervező Vállalatnak évekig főépítésze volt. Rendszeresen részt vett a vállalat központjában, Győrben tartott tervbírálatokon és a vállalatnál készült jelentősebb terveket is rendre átnézte. 1970-ig, mint aktív tervező számos lakótelepet, lakóépületet, több iskolát, egyetemi épületet, diákotthont, művelődési házat, filmszínházat, egészségügyi- üdülő- és sportépületet tervezett. Figyelmet keltettek az általa tervezett ipari épületek: üzemi épületeket, csarnokokat, szociális épületeket és egész gyártelepeket is tervezett. Alkotó korszakának jelentős mérföldköve volt a Soproni Asztalosárúgyár terveinek elkészítése 1950-ben. Terveit, megvalósult épületeit magyar – és részben külföldi – folyóiratokban tették közzé.

Az 1945 után tervezett első házak – így a kecskeméti OTI együttese – a funkcionalista építészet szellemében épültek. Az 1950-es évek historizáló – „szocialista-realista" – stílusában tervezte 1951-ben az Ady Endre úton a soproni Sotex kultúrházat, amelynek mását a budapesti Ikarusz Gyár is felépítette (1953). 1955-ben a Mátyás király utca, Kiss János utca, Lenkey utca által határolt tömbbe – a Deák Ferenc tér historizáló bérházainak sorát kiegészítve – 101 lakásos, keretes elrendezésű együttest tervezett. A beépítés megformálásánál tudatosan eltért az ebben az időben "kötelező" keretbeépítéstől: a tömböt észak felé megszakítva tette változatosabbá.

Az 1960-as években visszatért modern stílusához. A Soproni Nevelőotthon nyolc tantermes iskoláját, pilléres rendszerben megkomponált raszteres homlokzattal Kubinszky Mihállyal tervezte. Az 1968-ban felépült kétemeletes keszthelyi üdülőház architektúráját a négyzetes ablakok és loggiák következetes alkalmazása jellemzi.

A hatvanas évek elején épült házainak igyekezett tiszteletet ébresztő, nemes külsőt adni (Zalaegerszegi MSZMP-pártház kővel burkolt tömege lapos hajlású, „olaszos" magastetővel, üvegezett bejárati traktussal, 1960). A nagykanizsai pártház geometrikus tömegű főépületéhez lapos oldalszárny formájában kialakított ülésterem csatlakozott.

1960-ban, a háborúban megsérült soproni neológ zsinagóga helyére tervezett lakóházat (Templom utca 23. szám). Az épület megformálása során a történeti környezet igényeit mindenben gondosan figyelembe vette: az épület példásan illeszkedett a meglévő történeti házsorhoz. Az 1950-es évek végén városrendezési feladatokat is vállalt. 1957-ben a Riedelmayr Gyula és Lombár Ferenc által megkezdett belvárosi részletes rendezési terv munkáit folytatta. Sopron város általános rendezési tervének első ütemét Kubinszky Mihálynéval készítette el 1960-ban: a terv második ütemének megtervezésében Seregdy Miklósné volt munkatársa.

Alkotó korszakának utolsó szakaszában a Kőfaragó tér és környékén épített lakó- és középületeket. Magának a területnek az első beépítési vázlatait is ő készítette,

munkatársa Erdeős László volt. Egyedi tervek alapján épült fel a Kőfaragó tér 2. számú lakóház és a Deák Ferenc téri általános iskola bővítése.

Építészeti munkásságáért a díj alapításának évében, 1953-ban Ybl Miklós-díjjal tüntették ki. Ebben a mindmáig legmagasabb szakmai elismerésben vidéki építészként először ő részesült. Több társadalmi egyesületnek, így a Magyar Építőművészek Szövetségének valamint a Tudományos Ismeretterjesztő Társulatnak volt tagja. Huszonöt évig tevékenykedett az Építőipari Tudományos Egyesület Soproni Csoportjának elnökeként. Az egyesület országos vezetőségébe is beválasztották. Tevékenykedett a MTA Építési és Belső Gépesítési Albizottságában, Ipari és Mezőgazdasági Építészeti Munkabizottságában és Erdészeti Albizottságában. 1961-ben Alpár Ignác-érmet kapott. 1972-ben szülővárosa "Pro Urbe Sopron" éremmel ismerte el a város érdekében évtizedeken át kifejtett munkásságát.

Winkler Oszkár szabad óráiban festett, rajzolt, utazásai során pedig sokat fényképezett. Maradandót alkotott a grafikában és a vízfestészetben is. Kora gyermekkora óta szenvedélyesen szerette a vízfestést. Az érettségi előtt Horváth József volt az, aki a festészetért és matematikáért egyformán lelkesedő reáliskolásnak az építész pályát ajánlotta. Egyetemi éveiben vasárnaponként Tabán festői utcácskáiban készített akvarelleket. Hasonló stílusban készültek soproni akvarelljei a Szent Mihály dombi városrészben. Szépen rajzolt: egyetemi rajzfeladatait is művészi igényességgel oldotta meg. A Berlinben és Itáliában eltelt ösztöndíjas év alatt talált rá végleg saját stílusára. A finoman kidolgozott, aprólékos formákat, gondos részleteket nagy, szoborszerűen összefogott épületkubusok, éles fények és súlyos árnyékok váltották fel.

Életének utolsó pillanatáig tevékenykedett. 1984-ben papírra vetette részletes életútját, összefoglalta legfontosabb építészeti tapasztalatait, alkotó- és pedagógiai elveit. Építészeti munkásságából összegyűjtötte az általa legfontosabb alkotásokat és rendezte tudományos közleményeit. Életműve a Magyar Tudományos Akadémia Építés- Építészettudomány című folyóirat XIX. kötetének 1-2. számában jelent meg 1987-ben. Szakmai önéletrajzában meggyőző őszinteséggel és a mérnökember következetességével tárta olvasói elé építészeti szemléletét és alkotó elveit. Önéletrajza a korai modern építészet fontos dokumentuma, magas etikájú, hiteles szakmai hitvallás, melyre azóta is sokan hivatkoznak: megállapításait a korai modern mozgalmakkal foglalkozó szakmatörténészek gyakran idézik.

Terveinek, rajzainak és írásainak nagyobb részét példásan rendezve és lajstromba szedve a Magyar Építészeti Múzeumnak adta át megőrzésre. Soproni munkásságának dokumentumait a Soproni Levéltárban helyezte el.

Winkler Oszkár elhivatott építész volt és kiváló pedagógus. Már gimnazista korában a modern művészetek – irodalom és képzőművészet – felé vonzódott. Egyetemi hallgatónként megtalálta a módját, hogy kitörjön az akkori idők historizáló formáiból. Számára a modernizmus nem divat volt – megvetette azokat, akik „divatszakmaként" művelték az építészetet és könnyű sikereket értek el a folyóiratokban látottak ügyes másolásával. Winkler Oszkár modernizmusa mély belső meggyőződés volt és az Európával való egyenrangúságot és egyidejűséget jelentette. Tudatosan kereste a találkozást a modern építészettel: Európa több helyszínén tanulmányozta a modern építés első kísérleteit. Az eredményt követésre méltónak találta és hazatérve Magyarországra – előbb Budapesten majd szülővárosában, Sopronban – mindent megtett azért, hogy a modern elveknek utat törjön és a korszerű

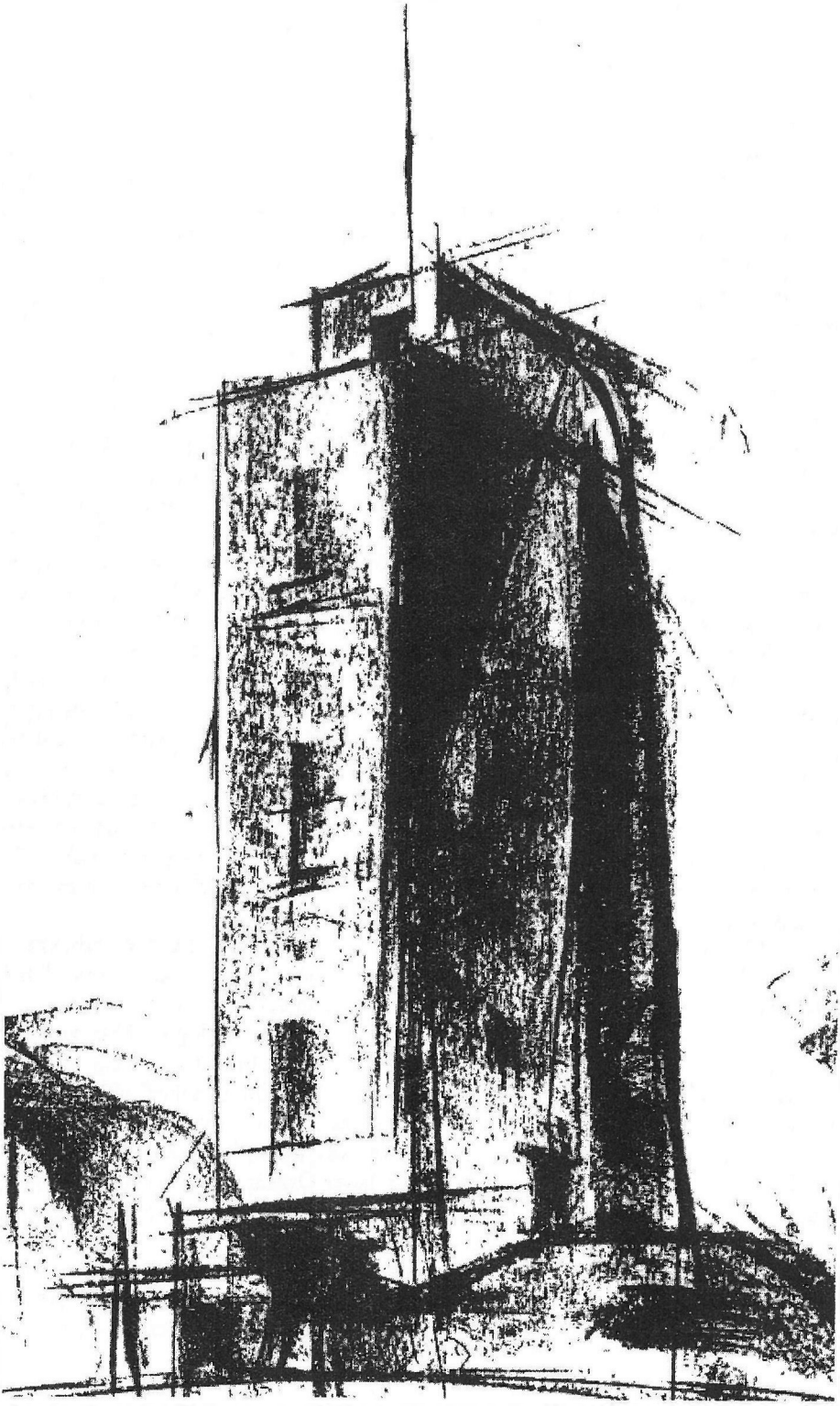

gondolkodás minél előbb általános elismerést kapjon a szakmában és a társadalom minden területén.

A fiatal építész nem rendelkezett a nyugat-európai és fővárosi kollégái számára adott nagyobb anyagi lehetőségekkel. Vidéki kisvárosban, szerényebb anyagi viszonyok mellett, alacsonyabb technikai adottságokkal meggyőzően bizonyította a modern építészet új elveinek helyességét és szolgálta céljait. Ötven éves aktív tervezői munkássága során számtalan szép házzal gazdagította Sopront és az országot. Magától mindig a legtöbbet követelte, mérhetetlenül igényes volt épületeinek megformálásában, de írásaiban és oktató munkájában is. Az építészekre kényszerített furcsa archaizálás, a "szocialista realizmus" nehéz éveiben is igyekezett házait olyanra formálni, melyekkel később sem vall majd szégyent.

A 20. század építészetének bonyolult világában, a különféle törekvéseinek színes kavargásában is nagy biztonsággal igazodott el: az építészet alakulását haláláig megértő szemmel, de mindig bizonyos kritikával követte nyomon. Építész kollégáinak tehetségét, teljesítményét és etikai magatartását nagy biztonsággal ítélte meg. Véleményét soha sem rejtette véka alá: meggyőződését mindig világosan és egyértelműen fejtette ki. Hasonló pontossággal és igényességgel ítélte meg tanítványai és hallgatói teljesítményét is.

1948 után megoszlott figyelme a tervezés és az oktatás között. Pedagógiai munkássága az építészet szinte minden fontos területét felölelte. Így került kapcsolatba a faépítészettel is. E találkozásnak köszönhette talán legjelentősebb európai sikerét, az Épfa Asztalosárúgyár megtervezését, amely egész Európában követendő példává vált. A munkatársaival mintaszerűen megoldott újabb és újabb faipari üzemek tervezésének megbízását hozta.

Pályája során eredményesen foglalkozott a városrendezéssel is. Még az 1940-es években közzétette azokat a sarkalatos városrendezési és építészeti alapelveket, amelyek a műemléki környezetbe történő tervezés kötelező mércéjéül szolgálnak még napjainkban is. Elvei mindmáig érvényesek, ezekre ma is gyakran hivatkoznak. 1960 és 1965 között munkatársaival szülővárosa általános rendezési tervét is elkészítette, e terv döntése ma is segítik a város gyarapodását.

Tizennégy jegyzetet, számos tanulmányt és publikációt adott közre. Nyugdíjba vonulása után írta meg fontos könyveit Alvar Aaltóról és Bruno Tautról. Utolsó éveiben sokat tépelődött az épített és természetes környezet színvonalának aggasztó csökkenése láttán: ennek okait vizsgálta és mozgalmat kezdeményezett a helyzet javítására. Ezt a munkát azonban már nem tudta befejezni.

Hallgatói számára igényes tudást közvetített és szakmai tisztességre tanította őket. Híres szigorúsága ellenére tisztelettel és megbecsüléssel emlegetik a mai napig. Jó szervező volt és kérlelhetetlen, de igazságos kritikus. Szakmai és emberi gondjait nagy körültekintéssel, meditálva, aggódó komolysággal oldotta meg. Utánozhatatlan humora volt, találó mondásait ma is sokszor idézik. A tehetségtelenséget, álságot nem szerette, a külsőségek taszították. Nehezen, röviden, de mindig őszintén nyilatkozott meg. Zárt világába nem mindenkit engedett közel magához, mégis sok igaz barátja és tisztelője volt. Tanítványaival nagy következetességgel és becsületes lelkiismeretességgel foglakozott: az előrehaladásra biztatta őket.

WINKLER OSZKÁR ÉPÍTÉSZETI ALKOTÁSAI

I. Egyetemi feladatok

Filmszínház	1929
Sarok bérház	1929
Hajóállomás	1929
Berlin, étkező, konyha	1931
Lakásépítési kiállítás	1934
Családi ház tervjavaslatok	1933
Róma: Családi ház kiállításra perspektíva	1932

II. Soproni tervek, épületek

Sopron, Felsőlőver út 37. sz. családi lakóház	1932
Sopron, Lajta köz 3. sz. családi lakóház	1934
Sopron, volt Hatvan-turistaház bővítése	1934
Sopron, Károly-magaslati kilátó torony	1934
Sopron, Bajcsy Zsilinszky utca 7. sz. emeletes lakóház (1960 után emeletet építettek rá)	1935
Sopron, Deák Ferenc téri általános iskola tornaterem	1936
Sopron, Frankenburg u. 6. sz. többszintes társasház	1930
Sopron, "István" menedékház a Nyíresen	1936
Sopron, Csengery u. 59. sz. emeletes lakóház	1936
Sopron, Udvarnoki u. 2 sz. kétemeletes társasház	1937
Sopron, Villanytelep iroda- és műhelyépülete	1938
Sopron, Vörösmarty u. 10. sz. többszintes társasház	1938
Sopron, József Attila u-i kétszintes sorház (háború alatt elpusztult)	1938
Sopron, Sport Szálloda a Várison	1938
Sopron, Villanytelep transzformátorháza	1938
Sopron, Cseresznye sor 10. sz. lakóépület	1938
Sopron, Julianeum, Alsólőverek	1940
Sopron, Mátyás kir. u. 7. sz. kétemeletes lakóház	1940
Sopron, Egyetem, Matematika és Ábrázoló Geometria Tanszékek épülete	1941
Sopron, Evangélikus Tanítóképző internátusa	1942
Sopron, Sotex gyár festöde épülete	1942
Sopronbánfalva, evangélikus lelkészlak	1942
Sopron, Lövész u.8. sz. kerti ház	1942
Sopron, Lackner Kristóf utca és Ógabona tér sarka, háromemeletes lakóépület (Építész munkatárs: Hárs György, Relief: Szakál Ernő)	1942
Sopron, Ady Endre u. 5. sz. Egyetemi menza és	

internátus (az épület befejezése:1954) 1943
Sopron, Ady Endre út SOTEX kultúrháza
(belső tervező: Németh István,
bejárati plasztika: Buza Barna) 1950
Sopron, Épületasztalosárugyár Terv u. 1950
Sopron, "Elzett" Zárgyár kultúrháza Csengery utca 1951
Sopron, Mátyás király utca, Lenkey u. Kiss János u.
rendezési terve, ill. épületei (101 lakás) 1955
Sopron, Pap rét, Ifjúsági kultúrház
(Kubinszky Mihállyal) 1960
Sopron, Templom u. 23. sz. többszintes lakóház 1960
Sopron, Egyetem bővítése (Cserhalmi Józseffel) 1965
Sopron, Május 1 tér 35. sz. gyógyszertár és társasház 1968
Sopron, Várkerület 98. sz. OTP pénztár és lakóház 1969
Sopron, Kőfaragó tér 2. sz. kétemeletes lakóház
(munkatárs: Varga László) 1967
Sopron, Május 1. Tér 66-68 háromemeletes lakóház
(munkatárs: Varga László) 1968
Sopron, Kőfaragó téri általános iskola
(munkatárs: Varga László) 1968

III. Más városokban megvalósult épületek

Kapuvár, hídszerű támfal 1937
Sopronkőhida, kápolna 1938
Csermajor, nevelőotthon, tanterem 1943
Kapuvár, emeletes lakóház 1943
Staufer féle sajtgyár 1943
Kecskemét, OTI rendelő és székház
(Hegedűs Bélával, Schall Józseffel) 1948
Szany, községháza és lakás 1949
Szentgotthárd, egészségház (rendelő) 1949
Zalaegerszeg, Irodaház
(2. változat: nem valósult meg) 1952
Budapest, Mátyásföld Ikarus kultúrház
(belső tervező: Németh István) 1953
Celldömölk, 12 tantermes gimnázium 1954
Zalaegerszeg, filmszínház, gyógyszertár
és lakóépület (belső tervező: Németh István) 1955
Szombathely, Nyugat-Magyarországi Fűrészek
új fűrészcsarnok forgácslap gyár 1955
Zalaegerszeg, Pártszékház és konyhaüzem
(belső építész: Borsa Antal) 1958
Franciavágás, Fűrészüzem (nem valósult meg) 1959
Barcs, fűrészcsarnok (munkatárs: Vass Dénessel) 1960
Nagykanizsa, Pártszékház 1961

Nagykanizsa, 500 személyes filmszínház
(két változatban) 1963
Szombathely, filmszínház beruházási programterv.
(2. változat: nem valósult meg) 1964
Celldömölk, kultúrház (2. változat) 1964
Keszthely, Egyetemi Alkotóház 1967

IV. Tervpályázatok

Sopron, Deák téri iskola 1930
Budapest, Városszéli telepítés 1930
Budapest, Hősi emlékmű (Pócza Józseffel) 1933
Sopron, Nyugdíjas otthon 1933
Sopron, Líceumi diákotthon 1933
Sopron, Lőver panzió 1934
Peresi strandfürdő (Hegedűs Bélával) 1934
Sopron, Egeredi domb rendezése
(Brestyánszky Tiborral) 1934*
Budapest, Árpád utcai gimnázium
(Fillinger Kázmérral és Hegedűs Bélával) 1937
Budapest, III. kerületi Árpád gimnázium
(Fillinger Kázmérral, Hegedűs Bélával) 1937*
MÁV Betegbiztosító Intézet Szeretet-kórháza
(Pócza Józseffel) 1938
Pécs város fiú és leány kereskedelmi iskolája 1938
MÁV Betegbiztosító szeretetkórháza 1938
Pécs, Városi fiú és leány felsőkereskedelmi iskola 1938*
Budapest, Ferihegyi repülőtér felvételi épülete
(Pócza Józseffel) 1939*
Budapest, Kerepesi úti csarnok-ravatalozó 1939*
Budapest, kislakásos bérház 1940*
Budapest, Református templom 1940*
Budapest, Központi városháza
(Pócza Józseffel) 1940*
Budapest, Hajdú és Fáy utcai elemi iskola 1940
Kecskemét, OTI székház és rendelőintézet 1941*
Budapest, Fehérvári úti OTI rendelőintézet 1941
Sopron, közvágóhíd 1941*
Budapest, Istvánmezei úti OTI rendelő 1941
Sopron, Középfokú Gazdasági Tanintézet 1944*
MÁV típus felvételi épület 1946*
MÁV típus fürdő épület 1946*
Budapest, többszintes lakóépület 1947
Budapest, Filmszínház típusterve 1960*
Gépkocsi szerviz, karbantartó állomás
(Winkler Gáborral) 1965*

Budapest, Általános iskola és Művelődési Ház közös épületben 1974

*Nyertes tervpályázatok

WINKLER OSZKÁR PUBLIKÁCIÓI

I. Szakkönyvek, könyvrészletek

1. A fűrészüzemek épületei. A fűrészüzem egyéb épületei, és helyiségei. = Lugosi A. – Bobok E. – Erdélyi Gy. (szerk.): Fűrészipari technológia. Műszaki Kiadó, Budapest 1963. 269 – 292.ol.

2. Építési szerkezetek. Vasbetonszerkezetek méretezése. = Bányászati kézikönyv. Budapest 1965. IV. kötet 1114 – 1200. o.

3. Irányelvek, adatok forgácslapgyárak építészeti tervezéséhez. Erdészeti és Faipari Egyetem kiadványai. Sopron 3. sz. 1 – 59. o.

4. Farostlemezgyárak tervezésének építészeti vonatkozásai. Erdészeti és Faipari Egyetem kiadványai. Sopron 1968. 2. sz. 1 – 73. o.

5. Sopron városképe, műemlékei. Szombathely V. (szerk.): Sopron. Budapest, évszám nélkül, 53 – 72. o.

6. Farostlemezgyár. Fűrésztelep. Épületasztalosüzem. Bútorgyár. Forgácslapgyár. = Rados K. (szerk.): Ipartelepek építészete. V. Ipari üzemek technológiája és építészete. Akadémiai Kiadó Budapest, 1979. 759 – 859. o. ábrákkal

7. Bruno Taut. Budapest, Akadémia Kiadó Architektúra sorozat, 1980. 36 o., 53. kép.

   Rec.: Balog János: Bruno Taut. Winkler Oszkár tanulmánya. Új tükör. XVII. évf. 27. sz. 2. o. képpel.

8. Alvar Aalto. Budapest, Akadémia Kiadó Architektúra sorozat, 1982. 44 o., 84. kép.

   Rec.: Gerle György: A rokon. A modern építészet válsága – álprobléma. Műszaki Élet. Falus Róbert: Népszabadság 1982., Kubinszky Mihály: 100 éve született Alvar Aalto. = Magyar Szemle VII. évf. 9-10. sz. 188. o.

9. Alvar Aalto. Budapest-Berlin, Akadémia Kiadó és Henschelverlag Kunst und Gesellschaft, 1987. 44 o., 84. kép.

II. Egyetemi jegyzetek

1. Erdészeti építéstan I. Agrártudományi Egyetem Erdőmérnöki Kar, Sopron jegyzetei, 1950. 167 o.

2 Erdészeti építéstan II. Agrártudományi Egyetem Erdőmérnöki Kar, Sopron jegyzetei, 1951. 150 o.

3. Építési anyagok és szerkezetek. Nehézipari Műszaki Egyetem Bánya- és Kohómérnöki Kar jegyzetei, 1950. 158 o.

4. Méretezési példák a magasépítés tárgyköréből. Agrártudományi Egyetem Erdőmérnöki Kar, Sopron jegyzetei, 1950. 25 o.

5. Erdészeti építéstan I. Agrártudományi Egyetem Erdőmérnöki Kar, Sopron jegyzetei 1951. 211 o.

6. Erdészeti épületek karbantartása. Agrártudományi Egyetem Erdőmérnöki Kar Sopron, jegyzetei 1951.321. o.

7. Mechanika II. (Szilárdságtan). Agrártudományi Egyetem Erdőmérnöki Kar, Sopron jegyzetei 1951. 254. o.

8. .Statika. Erdőmérnöki Főiskola Sopron, jegyzetei 1952. 119. o.

9. Város és községrendezés. Műszaki Egyetem Földmérő Mérnöki Kar, Sopron jegyzetei 1953.135 o.

10. Erdészeti Építéstan II. Erdőmérnöki főiskola, Sopron jegyzetei 1955. 210 . o.

11. Erdészeti építéstan III. Erdőmérnöki Főiskola jegyzetei 1953. 72 o.

12. Építéstani enciklopédia. Műszaki Egyetemi Karok, Sopron Földmérő mérnöki Kar jegyzetei 1955. 160. o.

13. Faipari üzemek épületei. Erdészeti és Faipari Egyetem Faipari Mérnöki Kar jegyzetei 1964. 236 o.

14. Építési anyagok és szerkezetek II.
(Épületek teherhordó szerkezeteinek méretezése). Erdészeti és Faipari Egyetem, Faipari Mérnöki Kar jegyzetei 1968. 311. o.

15. Az alapanyaggyártó faipar korszerű üzemi épületei. Mezőgazdasági Mérnöktovábbképző Intézet, Erdészeti és Faipari Egyetem Faipari Mérnöki Kar jegyzetei 1968. 20. o.

16. Erdőgazdasági épületek. Erdészeti és Faipari Egyetem Erdőmérnöki Kar jegyzetei 1968. 239. o.

17. Vadászházak építése. Felsőfokú Vadgazdálkodási tanfolyam jegyzetei 1970. 87. o.

18. Fa- és faalapanyagú épületek. Erdészeti és Faipari Egyetem jegyzetei az üzemmérnök hallgatók részére 1975. 203. o.

III. Tanulmányok, közlemények

1. Újabb tanulmányok a lakásproblémához. = Tér és forma, 1931. 10. sz. 317 – 326. o.

2. Bérházépítkezés Sopronban. = Magyar Építőművészet, 1941. 8. sz. 242 – 247. o.

3. A korszerű építészet kérdései Sopron belvárosában. = Magyar Építőművészet, 1944. 10. sz. 224 – 230. o.

4. Sopron városfejlesztésének időszerű kérdései. = Sopron Műszaki Szemle, 1. sz. 8.o.

5. Az erdőgazdaságok munkásszállásai. = Az erdő, 1953. 1. sz. 161 – 170.o.

6. Az erdőgazdaságok lakóépületeiről. = Az erdő, 1955, október 396 – 403.o.

7. Asztalosárugyárak tervezése. = Ipari Építészeti Szemle, 1953. 9. sz. 30 – 40.o.

Rec.: Kossatz, Gert: Betriebsstätten der Holzindustrie – Planungsgrundlagen. Deutsche Bauzeitschrift 1964. 4. és 5. sz. Verlag Technik. 481 – 696. o. alaprajzokkal és metszetekkel.

8. Sopron város fejlesztési programjáról. = Soproni Szemle, 1957. 3 – 4. sz. 161 – 188. o.

9. Sopron művelődési középületeiről. = Soproni Szemle, 1958. 1. sz. 1 – 23. o.

10. A magyar fűrészüzemek korszerűsítésének néhány építészeti kérdéséről. = Az Erdőmérnöki Főiskola kiadványa, Sopron 1958. 1. jubileumi szám, 187 – 205.

11. A hazai fűrészüzemek építészeti vonatkozásai. = Az Erdőmérnöki Főiskola kiadványa, Sopron, 1958. 2. sz. 189 – 215. o.

12. A soproni belváros szanálásának egyik fontos kérdéséről. = Műemlékvédelem, 1958. 2.évf. 3.sz. 135 – 142. o.

13. A hazai fűrészcsarnokok ismertetése. = Faipar, 1960. 10. évf. 4. sz. 99 – 108. o.

14. Sopron város általános rendezési tervéről. = Soproni Szemle, 1961. 15. évf. 2. sz. 97 – 113. o.

15. Új lakóépületek Sopron belvárosában. = Soproni Szemle, 1962. 16. évf. 4. sz. 289 – 298.o.

16. A technológia és építészet kérdéseinek összefüggése a faipari üzemek tervezésében. = Faipar, 1964. 14. évf. 2. sz. 45 – 57. o.

17. Városfejlesztési tervek. = Természettudományi Közlöny, 1964. 8. évf. 6. sz. 241 – 246. o.

18. Részletes rendezési tervek Sopron város fejlesztésére. = Soproni Szemle, 1965. 19. évf. 3. sz. 193 – 207. o.

19. Sopron város rendezésének időszerű kérdéseiről. = Városépítés, 1966. 8. sz. 14 – 18. o.

20. A regionális tervező vállalatok munkájáról. = Műszaki Tervezés, 1966. 6. sz. 1 – 6. o.

21. Faforgácslap-gyárak tervezésének építészeti vonatkozásai. = Magyar Építőipar, 1967. 4. sz. 225 – 232. o.

22. A Faipar Felsőoktatási Konferencia eredményeinek összegezése. = Erdészeti és Faipari Egyetem Tudományos Közleményei, 1968.1. sz. 67 – 75. o.

23. A faipari mérnökképzés fejlődése az Erdészeti és Faipari Egyetemen Felsőoktatási Szemle, 1968. 3. sz. 135 – 239. o.

24. Fa az építészetben. = Erdészeti és Faipari Egyetem Közleményei 1969. 3. sz. 151 – 174. o.

25. Farostlemezgyárak tervezésének építészeti vonatkozásai. = Erdészeti és Faipari Egyetem Közleményei, 1969. 5. sz. 27 – 52. o.

26. A Soproni Erdészeti és Faipari Egyetem épületei. = Erdészeti és Faipari Egyetem Évkönyve, 1970. 233 – 260. o.

27. Az elmúlt 26 esztendő soproni építészetéről I. rész = Soproni Szemle, 1973. 1. sz. 1 – 23.o.

28. Az elmúlt 26 esztendő sopronii építészetéről II. rész = Soproni Szemle, 1973. 2. sz. 110 – 122. o.

29. A SZOT 600 ágyas üdülőszállója Sopronban = Magyar Építőművészet 1974. 1. sz. 38 – 43. o.

30. A fa korszerű alkalmazása lakóházak és hétvégi házak építésében c. kutatási feladat célkitűzéseiről és eredményeiről. = Erdészeti és Faipari Egyetem Tudományos Közleményei, 1973. 2. sz. 113 – 131. o.

31. A magyar fűrészcsarnok célszerű és gazdaságos kialakítása a rekonstrukció során. = Faipar, 1974. 10. sz. 289 – 291. o.

32. A magyar fűrészcsarnokok célszerű és gazdaságos kialakítása a rekonstrukció során. = Az Erdészeti és Faipari Egyetem Közleményei, 1974. 2. sz. 61 – 71. o.

33. A faházprogram és a lakásépítés. = Magyar Építőipar, 1975. 3. sz. 182 – 184. o.

34. Nagyüzemi lakásépítés fából Európában. = Faipar, 1976. 2. 332 – 340. o.

35. Fa-lakóházépítés Norvégiában. = Magyar Építőipar, 1976. 6-7. sz. 419 – 424.o.

36. A Soproni Épületasztalosárugyár 25 éve, I. rész = Soproni Szemle, 1977. 3. sz. 200 – 212. o.

37. A Soproni Épületasztalosárugyár 25 éve, II. rész = Soproni Szemle 1977. 4. sz. 289 – 297. o.

Sopron építészete a két világháború között. Magyar Építőművészet 1984. 2. sz. 54 – 57. o.

*

D. hc. dr. Winkler Oszkár életműve (1907 – 1984). = Építés- Építészettudomány XIX. kötet 1 – 2. sz. 267 – 275. o. képpel

A korszerű építészet kérdései Sopron belvárosában. = Műemlékvédelem 32. évf. 1988. 57 – 60. o. képpel

Emlékeim Horváth József festőművészről. = Soproni Szemle LI. évf. 2. sz.185 – 187.

Winkler Oszkár akvarelljei. = Winkler Oszkár – Winkler András: Akvarellek. Sopron 2001. 6 – 8. p. színes reprodukciókkal

IV. Értekezések

A magyarországi fűrészüzemek telepítési és tervezési kérdései: I. kötet 100 o., 27 ábra és II. kötet 67 o., 70 ábra, 7 táblázat. 1962.

V. Kutatási, fejlesztési munkák, zárójelentések

1. A magyar fűrészüzemek építészeti vonatkozású vizsgálata. 1958. 132. o.

2. Forgácslapgyárak tervezésének építészeti vonatkozásai. 1966. 54. o.

3. Farostlemezgyárak tervezésének építészeti vonatkozásai. 1967. 79. o.

4. A fa korszerű alkalmazása lakóházak és hétvégi házak építésében. (137.számú középtávú kutatás). 1976. 102 o. rajzmellékletekkel

5. Adatok a magyar fűrész- és lemezipari üzemeinek történetéhez. 1977. 205. o.

6. Adatok a magyar faipar üzemeinek történetéhez (bútorgyárak, épületasztalos-árugyárak) 1978. 80. o.

MEGEMLÉKEZÉSEK WINKLER OSZKÁRRÓL

Kubinszky Mihály (szerk.): Modern építészeti lexikon. Mûszaki Kiadó Budapest 1976. 338. o. képpel

Winkler Oszkár (1907 –) = Pusztai László (szerk.): Magyar építészet a két világháború között. MÉSZ Budapest 1981. 87 – 88. o. képekkel

Winkler Adrienne: Winkler Oszkár. 1983. 8. o. képpel (kézirat)

Dr. Winkler Oszkár. = Soproni Egyetem 1984 – 1985. 3 – 4. sz. 1. o. képpel

Pusztai László: A modern forma kora. = Soproni Magazin 1986.

K(uncz). Z(oltán).: Európai építész. = Kisalföld 1987. I. 18.

Magyar Életrajzi Lexikon. 4. kötet Budapest

Kubinszky Mihály: Winkler Oszkár (1907 – 1984). = Soproni Szemle XXXIX. évf. 2. sz. 186 – 187. o. képpel

Kubinszky Mihály: Winkler Oszkár. = Magyar Építõmûvészet 1985. 2. sz.

Vass Dénes: Dr. hc. dr. Winkler Oszkár (1907. jan. 19 – 1984. dec. 19.) = Faipar XXXV. évf. 1985. 4. sz. 124 – 125. o. képpel

Kubinszky Mihály: Winkler Oszkár építészeti alkotásai mint a legújabb kori magyar építészet értékei. = Soproni Szemle XLII. évf. 3. sz. 232 – 237. o. képekkel

Solt Herbert: Winkler Oszkár tervezõi munkássága. = Soproni Szemle XLII. évf. 3. sz. 237 – 239. o. képekkel

Vass Dénes: Winkler Oszkár építészeti tevékenysége a faiparban. = Soproni Szemle XLII. évf. 3. sz. 239 – 242. o. képekkel

Salamon Nándor (szerk.): Kisalföldi mûvészek lexikona. Gyõr 1998. 348 – 349. o.

Schéry Gábor (szerk.): Évek, mûvek, alkotók Építésügyi Tájékoztatási Központ Budapest, 1995. 39, 53, 86, 453, 454, 459 és 465. o. képpel

Oszkár Winkler. Apartment building. Sopron, 1935. = János Bonta: Functionalism in Hungarian Architecture. East European Modernism. Thames and Hudson New York 1996. 157 – 163. o. képpel

Borvendég Béla: In memoriam Winkler Oszkár. = Magyar Nemzet 1997. január. 19.

Dr. hc. Dr. Winkler Oszkár születésének kilencvenedik évfordulójára. = Soproni Mûhely 1997. 8-9. sz. 102 – 103. o. képekkel

Posgay Csaba: Dr. hc. dr. Winkler Oszkár életmûve. = Magyar Építõipar 1999. 7 – 8. sz. 189 – 190. p. képekkel

Winkler Oszkár (1907 – 1984). = Aranykönyv 2000. Quint Kiadó Sopron 1999. 200. o. képpel

Winkler Oszkár. = Joó József: Emléket hagytak itt. Soproni Kalendárium 2001. Sopron 55. o.

Winkler Gábor: Winkler Oszkár modern kilátója. = Nyugati Kapu IV. évf. 142. sz. 2002. március 8. 7. o. képekkel.